

## **SKOLFS 1998:5**

Utkom från trycket den 8 april 1998

Omtryck

### **Skolverkets föreskrifter**

### **om ändring i Skolverkets föreskrifter och allmänna råd (SKOLFS 1995:65) om betygsriterier för grundskolans ämnen**

1998-03-23

Skolverket föreskriver med stöd av 7 kap. 8 § andra stycket grundskoleförordningen (1994:1194) att bilagan till Skolverkets föreskrifter och allmänna råd (SKOLFS 1995:65) skall ha följande ändrade lydelse.

Föreskrifterna och de allmänna råden kommer därför att ha följande lydelse från och med den dag då dessa träder i kraft.

**1 §** För ämnen i grundskolan, som anges i SKOLFS 1994:3<sup>1</sup> gäller betygsriterier enligt bilagan till dessa föreskrifter.

**2 §** Vid tillämpning av betygsriterierna gäller följande:  
För att erhålla betyget Väl godkänd i visst ämne skall eleven ha uppfyllt samtliga kriterier för detta betyg. Om särskilda skäl föreligger med hänsyn till personliga förhållanden hos enskild elev kan dock bortses från enstaka kriterier. Väl utvecklad förmåga avseende något eller några kriterier kan väga upp brister avseende ett eller ett par andra kriterier.

## **Bilaga**

### **B-språk och C-språk**

#### **Allmänna råd för bedömningens inriktning**

Bedömningen i B-språk och C-språk gäller den grad av språkfärdighet och det mått av kunskaper som eleven uppvisar med utgångspunkt i respektive ämnes kursplan.

När det gäller elevens förmåga att *tala* och *skriva* avgörs betygsnivån i första hand av hur ledigt, varierat och säkert eleven kan använda det främmande språket.

Vad beträffar elevens förmåga att *förstå* talat och skrivet språk beaktas särskilt hur väl eleven kan tillgodogöra sig stoff av olika språklig och innehållslig svårighetsgrad.

<sup>1</sup> Omtryck 1998:4

Aspekter som tillkommer vid *avlyssning* är i vilken utsträckning eleven kan följa med i ett naturligt taltempo och förstå några regionala varianter av målspråket.

När det gäller *läsning* läggs vid bedömningen särskild vikt vid elevens förmåga att förstå och tillgodogöra sig texter av varierande slag och att anpassa läsningen efter textens art.

Kunskaper om levnadssätt och samhällsförhållanden i målspråksländerna och medvetenhet om skillnader och likheter i förhållande till det egna landet, skall också vägas in i bedömningen.

Andra aspekter att ta hänsyn till är medvetenhet om hur språkinläring sker samt ansvar och självständighet när det gäller att planera, genomföra och utvärdera det egna språkliga arbetet.

Ett aktivt förhållningssätt till det främmande språket, vilket tar sig uttryck i villighet att använda språket och i förmåga att reda sig även i oförberedda situationer, bör också beaktas vid bedömningen.

---

## **B-språk**

### **Betygskriterier**

#### **Väl godkänd**

Eleven förstår innehållet i vårdat och tydligt språk som talas i måttligt taltempo.

Eleven förstår huvudinnehållet i TV- och radioprogram som rör för eleven bekanta ämnen och förhållanden.

Eleven deltar aktivt i samtal om vardagliga ämnen. I detta ingår bland annat att eleven ställer frågor, uppfattar vad som sägs och använder lämpliga fraser för att uttrycka önskemål och känslor.

Eleven berättar om eller beskriver muntligt något hon/han hört, läst eller upplevt. Uttalet skall vara så gott och språket så korrekt i fråga om ordval och grammatik att eleven gör sig fullt förstådd.

Eleven läser och förstår texter av varierande slag. Detta innebär att eleven tar fram fakta ur enkla saktexter, till exempel beskrivningar, instruktioner och broschyrer. Eleven läser och förstår huvudinnehållet i något längre texter av sak- och skönlitterär karaktär.

Eleven uttrycker sig i skrift i enkla sammanhang. Det kan gälla att i till exempel brevform ge en presentation av sig själv, sin hemort och sina intressen eller kortfattat berätta om något hon/han varit med om.

Språket skall vara så korrekt i fråga om ordval och grammatik att eleven gör sig fullt förstådd.

Eleven är förtrogen med hur man använder ordbok och grammatik som hjälpmedel.

Eleven har sådan kunskap om levnadssätt, kulturtraditioner och samhällsförhållanden i målspråksländerna att hon/han kan göra jämförelser med det egna landet.

Eleven planerar och genomför självständigt olika språkliga uppgifter, såväl personligt valda som förelagda, och visar förmåga att utvärdera sin språkinläring och sitt arbetssätt.

## **C-språk**

### **Betygskriterier**

#### **Väl godkänd**

Eleven förstår vad som sägs i vardagliga samtal när språket talas vårdat och tydligt. Han/hon förstår också det väsentliga i meddelanden och information som ges i enkel språklig form.

Eleven deltar i samtal om vardagliga ämnen och ställer och besvarar frågor.

Eleven berättar kortfattat och begripligt om sig själv och om något hon/han upplevt.

Eleven läser och förstår huvudinnehållet i enkla berättande och beskrivande texter samt tar fram fakta ur korta, enkla sakter.

Eleven använder språket i skrift i enkla sammanhang genom att till exempel berätta kortfattat och begripligt om sig själv eller om något han/hon upplevt.

Eleven har vissa kunskaper om levnadssätt, kulturtraditioner och samhällsförhållanden i målpratländerna.

Eleven är förtrogen med hur man använder ordbok och grammatik som hjälpmedel.

Eleven tar ansvar för sina arbetsuppgifter, såväl förelagda som personligt valda, och visar förmåga att utvärdera sin språkinläring och sitt arbetssätt.

---

## **Bild**

### **Allmänna råd för bedömningens inriktning**

Bedömningen i ämnet bild gäller elevens förmåga att uppfatta, framställa, tolka och använda bilder.

Graden av självständighet och nyskapande förmåga, kunnande i teknisk mening samt medvetenhet om bilden i dess sammanhang och ett kritiskt förhållningssätt, skall också ligga till grund för bedömningen.

Vidare skall bedömningen grundas på elevens förmåga att beskriva bilders formspråk och att tolka deras idéinnehåll och eventuella budskap. Även elevens förmåga att diskutera estetiska och funktionella värden i egna och andras bilder skall vägas in.

Elevens kännedom om utmärkande drag i västerländsk konst och arkitektur under olika historiska epoker samt orientering i konsttraditioner i andra kulturer, utgör ytterligare en bedömningsgrund. Det som skall bedömas är elevens medvetande om bild i skilda former som kulturellt uttryck i olika tider och samhällen, till exempel västerländsk konst i traditionell mening, folkkonst och massmediebild men även exempel från andra delar av världen.

Elevens förmåga att undersöka bildmässiga problem och finna kreativa lösningar

skall också avspeglas i bedömningen, liksom förmågan till iakttagelser och visuellt tänkande.

## Betygskriterier

### Väl godkänd

Eleven utvecklar sitt bildspråk genom att experimentera med olika konstnärliga uttryckssätt och pröva olika sätt att i bild beskriva, berätta och förklara.

Eleven använder på ett självständigt sätt olika tekniker för två- och tredimensionell bildframställning. Eleven använder också olika tekniska media för framställning av bilder, till exempel foto, film/video och dator-producerad bild.

Eleven kan kommunicera med hjälp av egna och andras bilder i bestämda syften som till exempel att informera, påverka, underhålla och/eller ge estetisk upplevelse. Eleven har insikt i hur bilder kan komplettera tal, text, ljud och musik för att uttrycka kunskaper, idéer och åsikter och använder denna förmåga i till exempel utställningar, bildspel och videoproduktioner.

Eleven gör självständigt enkla bildtolkningar och har en viss förtrogenhet med termer och grundläggande begrepp inom bildområdet. Eleven har tillägnat sig ett språk om bild och använder sig av det i samtal om egna och andras bilder.

Eleven är medveten om att bilder påverkar våra tankar och värderingar och har förmåga att kritiskt granska och värdera hur bilder används i vårt samhälle.

Eleven förstår att det finns mer än ett sätt att se på konstens uppgift och att bedöma ett konstverks estetiska värde.

Eleven kan placera några framträdande konstnärer och deras verk i tiden och har viss kunskap om olika stilar och kulturella särdrag.

Eleven kan ge exempel på konstens betydelse och funktion för olika samhällen i samtiden och i historisk tid och kan hämta inspiration från konsten för det egna skapande arbetet.

---

## Engelska

### Allmänna råd för bedömningens inriktning

Bedömningen i engelska gäller den grad av språkfärdighet och det mått av kunskaper som eleven uppvisar med utgångspunkt i kursplanen.

När det gäller elevens förmåga att *tala* och *skriva* avgörs betygsnivån i första hand av hur ledigt, varierat och säkert eleven kan använda det främmande språket.

Vad beträffar elevens förmåga att *förstå* talat och skrivet språk beaktas särskilt hur väl eleven kan tillgodogöra sig stoff av olika språklig och innehållslig svårighetsgrad.

Aspekter som tillkommer vid *avlyssning* är i vilken utsträckning eleven kan följa med i ett naturligt taltempo och förstå de viktigaste regionala

varianterna av målspråket.

När det gäller *läsning* läggs vid bedömningen särskild vikt vid elevens förmåga att förstå och tillgodogöra sig texter av varierande slag och att anpassa läsningen efter textens art.

Kunskaper om levnadssätt och samhällsförhållanden i målspråksländerna och medvetenhet om skillnader och likheter i förhållande till det egna landet, skall också vägas in i bedömningen.

Andra aspekter att ta hänsyn till är medvetenhet om hur språkinläring sker samt ansvar och självständighet när det gäller att planera, genomföra och utvärdera det egna språkliga arbetet.

Ett aktivt förhållningssätt till det främmande språket, vilket tar sig uttryck i villighet att använda språket och i förmåga att reda sig även i oförberedda situationer, bör också beaktas vid bedömningen.

## Betygskriterier

### Väl godkänd

Eleven förstår tydlig engelska från olika delar av den engelskspråkiga världen.

Eleven förstår huvudinnehållet i engelskspråkiga TV- och radioprogram som innehåller till exempel nyheter eller som behandlar områden där eleven har vissa förkunskaper.

Eleven inleder och deltar aktivt i samtal som ligger inom elevens kunskaps- och intresseområden. I detta ingår bland annat att eleven ställer frågor, uppfattar vad som sägs och använder lämpliga fraser för att uttrycka egna önskemål, känslor och åsikter.

Eleven kan, någorlunda sammanhängande och med viss ledighet, muntligt beskriva, berätta och informera om något han/hon hört, läst eller upplevt. Efter förberedelse kan eleven hålla ett kort anförande.

Eleven har ett gott uttal och en godtagbar intonation och uppvisar en sådan språklig rörlighet att hon/han, då ordförrådet tryter, finner alternativa uttryckssätt.

Eleven läser texter av varierande slag och anpassar sin läsning efter textens art samt efter syftet med läsningen. Detta innebär att eleven

tar fram fakta ur saktexter såsom beskrivningar, instruktioner och broschyrer

läser och förstår huvudinnehållet i något längre saktexter, till exempel artiklar och reportage, även sådana som har anknytning till andra skolämnen

tillgodogör sig innehållet i lättare skönlitterära texter såsom noveller, ungdomsböcker samt för åldersgruppen lämpade romaner, dikter och sångtexter.

Eleven uttrycker sig tydligt, någorlunda sammanhängande och med viss variation i skrift. Hon/han berättar om egna upplevelser, uttrycker egna tankar och förmedlar information och fakta, bland annat i brevform.

Eleven är förtrogen med hur man använder ordböcker och grammatik som hjälpmedel.

Eleven har sådan kunskap om levnadssätt, kulturtraditioner och samhällsförhållanden i engelsktalande länder att hon/han kan diskutera viktiga likheter och skillnader vid en jämförelse med det egna landet.

Eleven planerar och genomför självständigt olika språkliga uppgifter, såväl personligt valda som förelagda, och visar förmåga att utvärdera sin språkinläring och sitt arbetssätt.

---

## **Hemkunskap**

### **Allmänna råd för bedömningens inriktning**

Grunden för bedömningen av elevens kunskaper i hemkunskap är det praktiska utförandet av samt reflektionen över olika uppgifter i hushållet, främst ur perspektiven hälsa och resurshushållning. Elevens förmåga att analysera och värdera frågor om mat, boende och konsumentekonomi ur olika perspektiv samt medvetenhet om samband mellan livsstil, mat, hälsa och miljö skall också bedömas.

### **Betygskriterier**

#### **Väl godkänd**

Eleven använder sina kunskaper om mat, boende och konsumentekonomi vid såväl planering, genomförande som utvärdering av uppgifter i hushållet.

Eleven genomför olika uppgifter i hushållet i samarbete med andra på ett hygieniskt, ekonomiskt och miljövänligt sätt.

Eleven kan diskutera sambanden mellan kultur, livsstil och hälsa ur olika perspektiv.

Eleven jämför till exempel olika val av mat och sätt att vårda och planera bostaden ur hälso- och miljöperspektiv.

Eleven identifierar och löser problem i hushållet och visar därvid kreativitet vid hantering av oväntade situationer.

Eleven är medveten om konsumenters rättigheter och skyldigheter och kan finna, kritiskt granska och använda konsumentinformation vid val av varor och tjänster.

---

## **Idrott och hälsa**

### **Allmänna råd för bedömningens inriktning**

Bedömningen i ämnet idrott och hälsa avser elevens kunskaper om hur den egna kroppen fungerar och hur man bland annat genom regelbunden fysisk aktivitet och friluftsliv kan bibehålla och förbättra sitt fysiska och psykiska välbefinnande. Det innebär att elevens kunskaper om vilka faktorer som påverkar den egna hälsan och hur dessa faktorer kan kontrolleras är en viktig bedömningsgrund, liksom elevens kunskap om hur han/hon på egen hand kan stärka och utveckla sin hälsa. I bedömningen ingår också elevens förmåga att använda kroppen för sammansatta och komplexa rörelse-

mönster på ett ändamålsenligt sätt, den bredd av fysiska aktiviteter som eleven behärskar samt förmågan att ta ansvar för den egna fysiska träningen och hälsan. Ytterligare en bedömningsgrund är elevens förmåga att utföra rörelser med kontroll och precision liksom att med hänsyn till rytm och estetik ge uttryck för känslor och stämningar. Förmågan att ta ansvar, leda och samarbeta med andra människor i fysiska aktiviteter skall också vägas in.

## **Betygskriterier**

### **Väl godkänd**

Eleven förstår, med hjälp av kunskaper om kropp och rörelse, hur välbefinnandet och hälsan kan bibehållas och förbättras. Vidare tar eleven ansvar för sin egen träning och hälsa genom någon eller några former av fysisk aktivitet.

Eleven har kännedom om den egna kroppens möjligheter och behov samt hur skador kan förebyggas och undvikas i vardagliga situationer. Eleven komponerar och genomför ett funktionellt uppvärmningsprogram.

Eleven deltar aktivt i olika fysiska inom- och utomhusaktiviteter med ett ändamålsenligt rörelsemönster. Elevens kunskaper gäller såväl bredden av aktiviteter som fördjupade kunskaper inom något område. I bredden av aktiviteter ingår utomhusaktiviteter som är förknippade med olika årstider och utgör en del av kulturarvet.

Eleven bidrar till att gruppen självständigt kan leka och spela samt till att konflikter och problem kan lösas inom gruppen på ett konstruktivt sätt.

Eleven visar under vistelse i naturen hur man beter sig utan att störa eller förstöra och hur man klär sig i olika väder. Eleven kan orientera i okänd mark.

---

## **Matematik**

### **Allmänna råd för bedömningens inriktning**

Bedömningen av elevens kunnande i ämnet matematik gäller följande kvaliteter:

*Förmågan att använda, utveckla och uttrycka kunskaper i matematik*

Bedömningen avser elevens förmåga att använda och utveckla sitt matematiska kunnande för att tolka och hantera olika slag av uppgifter och situationer som förekommer i skola och samhälle, till exempel förmågan att upptäcka mönster och samband, föreslå lösningar, göra överslag, reflektera över och tolka sina resultat samt bedöma deras rimlighet. Självständighet och kreativitet är viktiga bedömningsgrunder liksom klarhet, noggrannhet och färdighet. En viktig aspekt av kunnandet är elevens förmåga att uttrycka sina tankar muntligt och skriftligt med hjälp av det matematiska symbolspråket och med stöd av konkret material och bilder.

### *Förmågan att följa, förstå och pröva matematiska resonemang*

Bedömningen avser elevens förmåga att ta del av och använda information i såväl muntlig som skriftlig form, till exempel förmågan att lyssna till, följa och pröva andras förklaringar och argument. Vidare uppmärksammas elevens förmåga att självständigt och kritiskt ta ställning till matematiskt grundade beskrivningar och lösningar på problem som förekommer i olika sammanhang i skola och samhälle.

### *Förmågan att reflektera över matematikens betydelse för kultur- och samhällsliv*

Bedömningen avser elevens insikter i och känsla för matematikens värde och begränsningar som verktyg och hjälpmedel i andra skolämnen, i vardagsliv och samhällsliv och vid kommunikation mellan människor. Den avser också elevens kunskaper om matematikens betydelse i ett historiskt perspektiv.

## **Betygskriterier**

### **Väl godkänd**

#### *Eleven formulerar och löser problem*

Eleven har en sådan förtrogenhet med de matematiska begrepp och metoder som beskrivs i kursplanen att eleven kan använda dem för att formulera och lösa problem. Eleven visar säkerhet i sitt problemlösningsarbete och kan använda och jämföra olika metoder och tillvägagångssätt. Eleven kan skilja generella metoder och lösningar från sådana som endast gäller i specifika situationer eller sammanhang. Eleven kan också skilja gissningar och antaganden från det vi vet eller har möjlighet att kontrollera.

#### *Eleven kan följa, förstå och kommunicera matematiska idéer och resonemang*

Eleven kan ta del av argument och utifrån dessa framföra egna matematiskt grundade idéer. Eleven kan föra ett logiskt resonemang och använder då ord, bilder och matematiska konventioner på ett sådant sätt att det är möjligt att följa, förstå och pröva de tankar som kommer till uttryck.

#### *Eleven kan använda matematik för att fatta välgrundade beslut i vardagen*

Eleven kan göra matematiska tolkningar av vardagliga händelser eller situationer och kritiskt bedöma deras rimlighet. Detta kan till exempel ta sig uttryck i att eleven ser statistiska samband eller funktionssamband mellan olika företeelser, uppskattar storheter och gör överslagsberäkningar eller använder sig av matematiska metoder för att kontrollera sina slutsatser och resultat.



## *Eleven kan reflektera över matematikens betydelse för individ och samhälle*

Eleven kan ge exempel på när och i vilka sammanhang matematiska begrepp och metoder har utvecklats och använts genom historien och vilken betydelse de har i vår tid inom några olika områden.

---

## **Modersmål**

### **Allmänna råd för bedömningens inriktning**

Bedömningen i ämnet modersmål gäller elevens förmåga att använda språket på ett allsidigt och nyanserat sätt för olika syften. Graden av ledighet, variation, språkbehandling och formell säkerhet i språkanvändningen är viktiga aspekter att beakta vid bedömningen, liksom elevens förmåga att ledigt kunna växla språk i tvåspråkiga situationer.

Elevens kunskaper i den egna kulturens historia, litteratur, värden, levnadssätt och samhällsförhållanden samt insikter om likheter och skillnader jämfört med svenska villkor och förhållanden skall vägas in i bedömningen.

Andra bedömningsgrunder är medvetenhet om språkinläringens villkor liksom ansvar och självständighet i planering, genomförande och utvärdering av det egna språkliga arbetet.

Elevens insikt om hur språkinläring går till och förmåga att använda detta för att utveckla modersmålet skall bedömas. Självständighet och ansvar i planering, genomförande och utvärdering av det egna språkliga arbetet är också en väsentlig aspekt.

### **Betygskriterier**

#### **Väl godkänd**

Eleven använder sitt modersmål i olika sammanhang, har ett ganska omfattande ordförråd och kan också uttrycka mer abstrakta tankegångar.

Eleven använder i samtal, diskussioner, eget berättande samt egna redovisningar ett ledigt, säkert och relativt korrekt språk med ganska liten språkblandning när det gäller ovanliga ord och företeelser.

Eleven växlar efter behov språk i tvåspråkiga sammanhang och översätter lättare texter från och till modersmålet.

Eleven gör jämförelser mellan modersmålet och svenskan och har goda kunskaper om de vanligaste strukturerna som är specifika för modersmålet.

Eleven uttrycker sig i skrift med relativt korrekt språkbruk och stavning i olika sammanhang.

Eleven läser lättläst, för åldern anpassad skönlitteratur, tidningsartiklar och saklitteratur, förstår och gör egna reflektioner utifrån det lästa samt relaterar det till egna erfarenheter. Eleven kan muntligt och skriftligt referera och ge ett omdöme om det lästa.

Eleven har goda kunskaper om sin kulturs traditioner, historia, religion, folk och land samt känner till viktiga delar av sitt kulturarv, som sagor, myter, sånger, musik och konst liksom några viktiga berättelser och författare ur den egna kulturen.

Eleven har kunskap om likheter och skillnader i levnadssätt och villkor mellan sin egen kultur och den svenska samt har god insikt om vad det kan innebära att leva i en minoritetskultur i Sverige.

---

## **Musik**

### **Allmänna råd för bedömningens inriktning**

Musikaliska kunskaper utvecklas i ett samspel mellan att utöva musik, att höra musik, att förstå musik och att göra musik.

Bedömningen gäller dels detta musikaliska kunnande som en helhet och dels de olika aspekterna av detta kunnande: *musicerande*, *musiklyssnande*, *musikkunnande* och *musikskapande*.

I *musicerande* är det såväl utövandet i sig som elevens förmåga till samspel och kommunikation med andra i *musicerandet* som utgör bedömningsgrunden. När det gäller *musiklyssnande* gäller det förmågan att ta in, uppleva och uppfatta nyanser avseende musikens såväl formmässiga som innehållsmässiga dimensioner. Vidare skall elevens förmåga att känna igen, tolka och reflektera över musik ligga till grund för bedömningen.

*Musikkunnandet* omfattar kunnande om musikaliska grundbegrepp samt viktiga musikaliska uttrycksformer och traditioner. Slutligen skall, vad gäller elevernas *musikskapande*, förmågan att uttrycka egna musikaliska tankar och idéer bedömas. En viktig aspekt är härvidlag ett kreativt förhållningssätt till det musikaliska materialet.

### **Betygskriterier**

#### **Väl godkänd**

Eleven har sådana kunskaper i sång, spel på något melodi-, ackord- eller rytminstrument samt i dans och rörelse, att eleven kan delta aktivt i och följa med i det musikaliska skeendet, är lyhörd i samspel med andra och därigenom kan kommunicera och framträda med musik i någon form.

Eleven lyssnar aktivt till musik och gör egna reflektioner utifrån sitt lyssnande. Detta innebär att eleven känner igen och kan diskutera musik från skilda delar av världen, kan känna igen och särskilja några olika instrument och musikstilar samt kan se musikens roll både i vårt nutida mediasamhälle och i olika tider och kulturer.

Eleven förstår och använder sig av musikaliska grundbegrepp som puls, rytm, melodi och ackord, kan använda sig av musikaliska symboler vid sång och spel samt har en grundrepertoar av sånger och danser från såväl den svenska som andra länders musikkulturer.

Eleven finner musikaliska former och uttryck för sina idéer och tankar. Det kan till exempel vara att eleven gör musik till text, dikt eller rörelser, gör en musik- eller ljudkomposition eller improviserar över något musikaliskt tema.

---

## **Naturorienterande ämnen**

### **Biologi, fysik och kemi**

#### **Allmänna råd för bedömningens inriktning**

Bedömningen av elevens kunskaper i biologi, fysik och kemi skall ske med utgångspunkt dels i respektive ämnes kursplan och dels i de tre ämnenas gemensamma inledning där syftet och strävan angående elevernas kunskapsutveckling inom det naturvetenskapliga kunskapsområdet uttrycks.

#### *Naturvetenskaplig förståelse av omvärlden*

Bedömningen gäller här elevens förmåga att beskriva och förklara omvärlden ur naturvetenskapligt perspektiv. Vidare gäller bedömningen hur eleven kan följa, förstå och delta i naturvetenskapliga samtal och diskussioner och därvid uttrycka sina tankar och frågor med hjälp av begrepp, modeller och teorier från biologi, fysik och kemi.

#### *Naturvetenskapens karaktär*

Grunden för bedömningen gäller elevens förtrogenhet med de olika sätt att arbeta och utveckla kunskaper som kännetecknar naturvetenskapen. Detta innebär att elevens förmåga att identifiera och lösa problem genom iakttagelser, experiment och reflektion skall beaktas. Vidare är medvetenheten om växelspelet mellan utvecklingen av begrepp, modeller och teorier å den ena sidan och erfarenheter från undersökningar och experiment å den andra en bedömningsgrund.

#### *Naturvetenskapen som mänsklig och social aktivitet*

Bedömningsgrunden är här elevens insikter i växelspelet Naturvetenskap-teknik-samhälle och hur detta växelspel leder till ny kunskap, nya uppfinningar och produkter som på olika sätt används av människan och därvid påverkar naturen, lokalt och globalt. Bedömningen gäller också medvetenheten om etiska frågor med anknytning till naturvetenskaplig verksamhet liksom förmågan att kritiskt granska påståenden av naturvetenskaplig art. Elevens medvetenhet om hur den naturvetenskapliga kunskapen förändras genom historien och hur den bidragit och bidrar till att forma människans uppfattning om sig själv och sin omvärld, skall också bedömas.

## Betygskriterier

### Väl godkänd

Följande kriterier för Väl godkänd är desamma i biologi, fysik och kemi men får olika konkret utformning med utgångspunkt i respektive ämnes kursplan:

Eleven använder begrepp, modeller och teorier från biologi, fysik eller kemi i situationer som kan vara nya för henne/honom för att beskriva och förklara förlopp och företeelser i omvärlden.

Eleven kan med egna ord redogöra för och kritiskt förhålla sig till information av naturvetenskaplig karaktär förmedlad till exempel via media. Det kan till exempel innebära att granska påståenden om hälsa och miljö och därvid särskilja vad som är naturvetenskapligt grundat.

Eleven arbetar självständigt eller i grupp med enkla, naturvetenskapliga problem genom att formulera hypoteser, planera, genomföra experiment och andra undersökningar, göra iakttagelser, dra slutsatser samt redogöra för arbetet.

Eleven belyser med exempel hur naturvetenskapliga uppfattningar utvecklats genom historien.

Eleven beskriver genom exempel växelspelet mellan naturvetenskap, teknik, natur och samhälle.

---

## Samhällsorienterande ämnen

### Geografi, historia, religionskunskap, samhällskunskap

#### Allmänna råd för bedömningens inriktning

Bedömningen gäller elevens förmåga att tillgodogöra sig och använda kunskaper om människan, hennes verksamheter och omvärld. Den skall ske med utgångspunkt dels i den gemensamma inledningen, där syfte och mål att sträva mot för det samhällsorienterande kunskapsområdet uttrycks, dels i respektive ämnes kursplan.

Bedömningen skall inriktas på elevens förmåga att bearbeta information till egen kunskap samt att utifrån egna erfarenheter och tankar utveckla förståelsen av sig själv och sin omvärld. Stor vikt skall läggas vid förmågan att ur ett samhällsorienterande perspektiv uppfatta helheter och samband och vid förmågan att redogöra för såväl skillnader som likheter i tid och rum.

Elevens insikter i människors lokala och globala livsvillkor och sätt att fungera tillsammans och bilda samhällen, nu och i förgången tid, är en grund för bedömningen. En annan utgörs av elevens insikter om människors föreställningar om världen och livets mening och hur dessa kommit och kommer till uttryck i religioner och övriga livsåskådningar och i politiska ideologier. Här ingår elevens förmåga att se konsekvenser och problem i samspelet mellan samhällets demokratiska värden och egna och andras ställningstaganden och handlingar.

Elevens förmåga att utveckla ett konstruktivt och aktivt förhållningssätt inför avgörande framtidsfrågor är ytterligare en bedömningsgrund.

Elevens förmåga att orientera sig i olika informationsmiljöer och använda olika informationskällor för att söka och samla information ingår i bedömningen, liksom förmågan att strukturera informationen så att sammanhang och samband framgår. Även elevens kritiskt granskande förhållningssätt vid analys av sanningshalt och relevans utgör en bedömningsgrund. Bedömningen skall vidare uppmärksamma elevens användning av sina tillägnade kunskaper genom att i samtal, studier och handling ta stöd både i för ämnena relevanta begrepp och teorier och i sina egna tankar, känslor och erfarenheter.

## **Betygskriterier**

### **Väl godkänd**

#### *Grundläggande kunskaper*

Eleven har goda kunskaper om världskartans utseende och hur den har utvecklats historiskt, har utökade namnkunskaper samt beskriver olika klimattyper samt olika händelseförlopp som bygger upp och bryter ner naturlandskapet.

Eleven kan ge exempel på betydelsefulla historiska skeenden i några olika kulturer, däribland den svenska och nordiska, placera dem i tiden och beskriva några framträdande drag.

Eleven har kunskap om symboler, riter, centrala berättelser och trosuppfattningar i den judisk-kristna traditionen samt insikt i hur till exempel en religiös tro kan ge vägledning och motivation vid etiska överväganden och kan skapa mening och sammanhang för människor.

Eleven är förtrogen med olika former av lokalt religiöst liv.

Eleven har kunskaper om och kan formulera innebörden i demokratiska värden samt kan ge exempel på hur demokratins idéer kommer till uttryck i det svenska samhället och i andra demokratiska traditioner.

#### *Jämförelser och slutsatser*

Eleven hittar på jordgloben och kan dra slutsatser om avstånd och lägesrelationer samt förklarar hur människor lever och arbetar i skilda miljöer genom att göra jämförelser utifrån klimat, vegetation, naturresurser, ekonomi, politik och religion.

Eleven beskriver och förklarar hur jordens resurser ger upphov till olika näringar och visar med exempel hur industrialisering, kommunikation och handel påverkar landskap och levnadsvillkor i olika områden och länkar samman platser och regioner.

Eleven ger exempel på hur historiska skeenden påverkat nutida politiska, ekonomiska och sociala förhållanden samt beskriver och reflekterar över likheter och olikheter mellan människors livsvillkor idag och förhållanden för tidigare släktled.

Eleven ger exempel på hur olika kulturer påverkat varandra i historisk tid, liksom hur sådan påverkan fortfarande sker.

Eleven relaterar centrala begrepp och symboler till ritualer och traditioner i olika religioner och urskiljer såväl likheter som skillnader mellan olika religiösa traditioner.

Eleven jämför individers och grupper livsmönster i Sverige och i andra länder, visar hur skilda livsmönster kan ge upphov till konflikter kring hur samhället bör organiseras samt ger exempel på hur samhällsekonomin och människors privata ekonomi ömsesidigt påverkar varandra.

### *Samband och förklaringar*

Eleven ser samband mellan mark, vatten och klimat vad gäller vegetation och odlingsmöjligheter och kan förklara hur människans olika åtgärder påverkar landskapets utseende.

Eleven har kunskaper om samband mellan befolkningstillväxt, urbanisering och användning av naturresurser samt reflekterar över konsekvenser av användning av alternativa resurser.

Eleven analyserar samband mellan samhällsförändringar och livsvillkoren för enskilda och grupper av människor.

Eleven beskriver och reflekterar över den historiska utvecklingen av några samhälleliga företeelser eller fenomen, som till exempel nationalstaten, familjen, relationen mellan könen eller förföljelse av oliktankande.

Eleven uppfattar, tolkar och granskar kritiskt olika i kulturen förekommande symboler och symbolhandlingar.

Eleven kan knyta samman vissa företeelser i samhället inom till exempel musik, litteratur och socialt liv med religiös tro och tradition samt förstår hur denna, såväl i historiskt perspektiv som i nutiden, påverkar människor och samhällsliv.

Eleven reflekterar över och ser samband mellan rättigheter och skyldigheter på individ- och samhällsnivå och gör jämförelser med nationell lagstiftning och internationella konventioner.

Eleven ger exempel på ekonomiska och politiska faktorer bakom miljöproblem och diskuterar hur dessa frågor kan hanteras.

### *Tillämpning av kunskaper och självständigt arbete*

Eleven använder centrala geografiska begrepp samt arbetar med atlasens specialkartor över natur och samhällen för att analysera förhållanden och samband och drar slutsatser om människors levnadsvillkor i olika områden.

Eleven reflekterar över historiska beskrivningar vad gäller tillförlitlighet och bakomliggande motiv samt relaterar dessa till alternativa beskrivningar.

Eleven kan upptäcka etiska frågor och problem, bearbeta dem och diskutera konsekvenserna av alternativa ställningstaganden i etiska valsituationer samt reflektera kring tros- och livsfrågor och därvid argumentera för olika uppfattningar och förstå skilda synsätt.

Eleven analyserar och diskuterar olika samhällsfenomen med hjälp av begrepp som individ, grupp, stat, demokrati, makt och

kontroll.

Eleven kan praktisera demokratiska arbetsformer.

Eleven sammanställer från olika kunskapskällor egna studier inom det samhällsorienterande området samt presenterar och diskuterar dessa.

---

## **Geografi**

### **Allmänna råd för bedömningens inriktning**

Bedömningen i ämnet geografi gäller elevens kunskaper om och förmåga att arbeta med globen och kartan samt att dra slutsatser därifrån. Vidare skall elevens insikter i och förståelse av samspelet mellan människa och miljö bedömas. Detta avser hur människan använder och förändrar naturen och hur naturförhållandena ger möjligheter och begränsningar för människorna. Bedömningen skall avse såväl samspelet i olika delar av världen som sambanden mellan naturgivna och samhällseliga processer.

I bedömningen skall vidare innefattas elevens insikter i hur platser och regioner länkas samman och varför skillnader och beroenden mellan regioner växer fram och förändras i olika delar av världen.

Slutligen skall elevens kunskaper om geografiska förutsättningar och konsekvenser med avseende på resurstillgångar och resursanvändning bedömas. Hit räknas även förmågan att bedöma olika alternativ för resursanvändning.

### **Betygskriterier**

#### **Väl godkänd**

Eleven har goda kunskaper om världskartans utseende och hur den har utvecklats historiskt, har utökade namnkunskaper, hittar på globen och kan dra slutsatser om avstånd och lägesrelationer.

Eleven arbetar med atlasens specialkartor över natur och samhällen för att analysera förhållanden och samband och drar slutsatser om människors levnadsvillkor i olika områden.

Eleven förklarar hur människor lever och arbetar i skilda miljöer genom att göra jämförelser utifrån klimat, vegetation, naturresurser, ekonomi, politik och religion.

Eleven beskriver olika klimattyper samt olika händelseförlopp som bygger upp och bryter ner naturlandskapet. Eleven ser samband mellan mark, vatten och klimat vad gäller vegetation och odlingsmöjligheter och kan förklara hur människans olika åtgärder påverkar landskapets utseende.

Eleven beskriver och förklarar hur jordens resurser ger upphov till olika näringar och visar med exempel hur industrialisering, kommunikation och handel påverkar landskap och levnadsvillkor i olika områden och länkar samman platser och regioner.

Eleven har kunskaper om samband mellan befolkningstillväxt,

urbanisering och användning av naturresurser samt reflekterar över konsekvenser av användning av alternativa resurser.

Eleven använder centrala geografiska begrepp och sammanställer och presenterar egna studier med hjälp av geografiskt material.

---

## **Historia**

### **Allmänna råd för bedömningens inriktning**

Bedömningen i ämnet historia skall avse elevens utveckling av ett ökat och fördjupat historiemedvetande. En grund för bedömningen är elevens kunskap om grunddragen i de historiska förloppen, deras orsakssammanhang och komplexitet som en utgångspunkt för förståelse av nutiden.

En annan bedömningsgrund skall vara elevens förmåga att, utifrån historiska beskrivningar, reflektera över likheter och olikheter samt kontinuitet och förändring mellan skilda epoker. Elevens förmåga att observera samband mellan samhällsförändringar och människors livsvillkor är också en bedömningsgrund. Vidare skall elevens förmåga att kritiskt granska olika framställningar av historiska händelser och förlopp ingå i bedömningen.

Elevens förmåga att själv studera något historiskt material och förmåga att beskriva eller återge detta, skall också vägas in i bedömningen.

### **Betygskriterier**

#### **Väl godkänd**

Eleven kan ge exempel på betydelsefulla historiska skeenden i några olika kulturer, däribland den svenska och nordiska, placera dem i tiden och beskriva några framträdande drag.

Eleven ger exempel på hur historiska skeenden påverkat nutida politiska, ekonomiska och sociala förhållanden.

Eleven beskriver och reflekterar över likheter och olikheter mellan människors livsvillkor idag och förhållanden för tidigare släktled.

Eleven analyserar samband mellan samhällsförändringar och livsvillkoren för enskilda och grupper av människor.

Eleven beskriver och reflekterar över den historiska utvecklingen av några samhälleliga företeelser eller fenomen, som till exempel nationalstaten, familjen, relationen mellan könen eller förföljelse av oliktankande.

Eleven ger exempel på hur olika kulturer påverkat varandra i historisk tid, liksom hur sådan påverkan fortfarande sker.

Eleven reflekterar över historiska beskrivningar vad gäller tillförlitlighet och bakomliggande motiv samt relaterar dessa till alternativa beskrivningar.

Eleven sammanställer och presenterar en egen studie av historiskt material.

---



## **Religionskunskap**

### **Allmänna råd för bedömningens inriktning**

Religionskunskapsämnet skall vidga och fördjupa elevernas erfarenhets- och begreppsvärld genom att ge dem möjlighet att bearbeta egna existentiella och etiska frågor i mötet med olika religioner och livstolkningar. Det innebär att elevens kunskaper och reflektioner angående frågor om rätt och fel, rättvisa och relationer samt frågor kring livets ursprung, mål och mening, synen på människa och samhälle samt frågor om gudstro och gudsuppfattning skall ligga till grund för bedömningen av elevernas kunskaper i ämnet.

Vidare skall bedömningen gälla elevernas förståelse för vad religion är samt för samband och beroende mellan religionens olika dimensioner. Ytterligare en bedömningsgrund är elevens kunskap om religionernas funktion i samhället och som en del av kulturen. Elevens kunskaper om hur den kristna tron och traditionen gestaltas samt hur den judisk-kristna traditionen präglar vår kultur är en väsentlig del av detta. Dessutom skall bedömningen gälla kunskaper om andra religioner, särskilt sådana med förankring på orten. Härvid skall särskilt förmågan att uppfatta och förstå grundläggande likheter såväl som skillnader mellan olika religiösa traditioner beaktas.

### **Betygskriterier**

#### **Väl godkänd**

Eleven kan upptäcka etiska frågor och problem, bearbeta dem och diskutera konsekvenserna av alternativa ställningstaganden i etiska valsituationer.

Eleven kan reflektera kring tros- och livsfrågor och kan därvid argumentera för olika uppfattningar och förstå skilda synsätt.

Eleven har insikt i hur till exempel en religiös tro kan ge vägledning och motivation vid etiska överväganden och kan skapa mening och sammanhang för människor och deras vardagserfarenheter.

Eleven uppfattar, tolkar och granskar kritiskt olika, i kulturen förekommande symboler och symbolhandlingar.

Eleven har kunskap om symboler, riter, centrala berättelser och trosuppfattningar i den judisk-kristna traditionen.

Eleven är förtrogen med olika former av religiöst liv på den lokala orten och dess omgivning.

Eleven kan knyta samman vissa företeelser i samhället inom till exempel musik, litteratur och socialt liv med religiös tro och tradition och förstår hur denna, såväl i historiskt perspektiv som i nutiden, påverkar människor och samhällsliv.

Eleven relaterar centrala begrepp och symboler till ritualer och traditioner i olika religioner och urskiljer såväl likheter som skillnader mellan olika religiösa traditioner.

### **Allmänna råd för bedömningens inriktning**

Bedömningen i ämnet samhällskunskap skall utgå ifrån elevernas förståelse för samspelet mellan människa och samhälle, det vill säga hur människor påverkar och påverkas av det samhälle de lever och verkar i. Bedömningen avser elevens förmåga att analysera och problematisera detta samspel i frågor om politik, ekonomi, rätt och rättigheter, levnadsförhållanden och livsmönster.

Vid bedömningen skall elevernas kunskaper om demokratiska värden, traditioner och olika styrelseskick vägas in. Elevernas kunskaper om hur olika idéer och sätt att organisera samhället vuxit fram och förändrats skall också beaktas, till exempel hur demokratins innebörd har tolkats och uttryckts under olika tider och i olika samhällen.

Förståelsen av att uppfattningar om samhället kan vara beroende av olika kulturer och ideologier och att olika uppfattningar kan stå i konflikt med varandra både inom samhället och mellan människor i olika länder, bör också vägas in i bedömningen. Elevens förmåga att betrakta frågor ur olika aspekter skall bedömas, liksom förmågan att genom ökade kunskaper beskriva, analysera och självständigt ta ställning i olika lokala, nationella och globala frågor.

Ytterligare en bedömningsgrund utgör elevens förmåga att se samband mellan individers agerande och samhällsliga effekter, liksom mellan samhällsliga skeenden och konsekvenser för enskilda eller grupper av människor, till exempel i frågor om samhällsekonomi och privat ekonomi samt i miljöfrågor.

Vidare skall elevens insikt i att olika livsmönster - det vill säga normer och värderingar, kultur och tradition samt olika sätt att utforma sitt liv - har historiska rötter och förändras över tid, innefattas i bedömningen. Elevens förståelse för samband mellan livsmönster och olika sätt att organisera samhället är av central betydelse.

### **Betygskriterier**

#### **Väl godkänd**

Eleven jämför individers och gruppers livsmönster i Sverige och i andra länder och visar hur skilda livsmönster kan ge upphov till konflikter kring hur samhället bör organiseras.

Eleven analyserar och diskuterar olika samhällsfenomen med hjälp av begrepp som individ, grupp, stat, demokrati, makt och kontroll.

Eleven granskar och sammanställer självständigt från olika kunskapskällor skilda uppfattningar i någon aktuell samhällsfråga och analyserar utifrån sina resultat de skilda åsikterna.

Eleven reflekterar över och ser samband mellan rättigheter och skyldigheter på individ- och samhällsnivå och gör jämförelser med nationell lagstiftning och internationella konventioner.

Eleven ger exempel på den ömsesidiga påverkan mellan samhällsekonomin och människors privata ekonomi.

Eleven ger exempel på ekonomiska och politiska faktorer bakom miljöproblem och diskuterar hur dessa frågor kan hanteras.

Eleven har kunskaper om och kan formulera innebörden i demokratiska värden och kan praktisera demokratiska arbetsformer.

Eleven kan vidare ge exempel på hur demokratins idéer kommer till uttryck i det svenska samhället och i andra demokratiska traditioner.

---

## **| Slöjd**

### **Allmänna råd för bedömningens inriktning**

Bedömningen i slöjd skall ta hänsyn till elevens förmåga att utveckla och genomföra egna idéer. Kunskaper från alla delar av processen, från idé till presentation och värdering av den färdiga produkten, skall vägas in i bedömningen. Förmåga att dra lärdom av erfarenheter och tillämpa kunskaper i nya situationer och sammanhang skall bedömas, liksom självständighet och eget ansvarstagande i arbetsprocessen.

Bedömningen av elevens kunskaper skall gälla förmågan att välja och hantera olika redskap, verktyg, material och metoder för att lösa problem och uppgifter inom slöjdområdet samt förståelsen av hur material och bearbetningsmetod är relaterade till varandra. Känslan för färg och form och andra estetiska värden, som de kommer till uttryck under arbetet och i den färdiga produkten, skall också bedömas. Förmågan att bedöma det egna arbetet och se konsekvenserna av olika val ur funktionell, estetisk, miljömässig, kommunikativ och ekonomisk synpunkt är också en väsentlig kvalitet liksom förmågan att relatera det egna arbetet till en slöjdtradition.

### **Betygskriterier**

#### **Väl godkänd**

Eleven presenterar egna idéer, skisser och modeller till slöjdarbeten och kan med viss handledning vidareutveckla dem till användbara planeringsförslag.

Eleven känner till materialens viktigaste egenskaper och kan därför motivera sitt materialval utifrån olika aspekter, exempelvis funktion, miljö, estetiskt intryck eller ekonomi.

Eleven arbetar i stort sett självständigt, väljer och använder lämplig slöjdmetod och väljer och hanterar lämpliga verktyg och redskap.

Eleven förstår arbetsbeskrivningar och arbetar efter instruktioner, ritningar, mönster eller motsvarande.

Eleven kan under arbetets gång ompröva tidigare val och vid behov fatta nya beslut.

Eleven har någon kännedom om slöjdtraditioner och hur de kan påverka de egna slöjdprodukterna.

Eleven kan beskriva sitt arbete och den arbetsgång som lett fram till

slutresultatet samt kan göra en bedömning av detta.

---

## **Svenska**

### **Allmänna råd för bedömningens inriktning**

Bedömningen i ämnet svenska gäller hur långt eleven har kommit i sin språkliga utveckling. Detta visar sig i elevens förmåga att

nyanserat och preciserat *uttrycka* egna åsikter, känslor, kunskaper och idéer med olika språkliga medel och med den variation som varje situation kräver

på egen hand och i samspel med andra människor *vidga sin erfarenhet* genom läsning både av skönlitteratur och andra texter samt upplevelser via andra medier

medvetet *reflektera* över erfarenheter och uttrycksmedel.

Elevens ökande skicklighet i att hantera språket - för att själv uttrycka sig, för att ta del av vad andra uttryckt i tal, skrift och via andra medier samt för att reflektera över sammanhang och förstå världen omkring sig - ger således en inriktning för bedömningen.

Medvetenheten om språkets och litteraturens möjligheter, graden av självständighet i att pröva och använda en vid repertoar av redskap liksom säkerheten i att språkligt behärska olika situationer, är också utgångspunkter för bedömningen.

### **Betygskriterier**

#### **Väl godkänd**

Eleven arbetar medvetet med sitt språk för att göra det mer uttrycksfullt, korrekt och tydligt både i tal och skrift.

Eleven kan i diskussioner och grupparbeten både argumentera för den egna åsikten, ställa frågor som hör till ämnet, lyssna på andra och granska sina egna och andras argument.

Eleven anpassar sitt sätt att läsa efter syftet med läsningen och efter textens art. Eleven kan själv i både tal och skrift anpassa sitt budskap till mottagare och syfte.

Eleven har viss bredd i sin läsning både ifråga om skönlitteratur och saklitteratur och kan på olika sätt uppleva, tolka och värdera det lästa.

Eleven kan göra enkla analyser av innehåll och form hos olika slags texter, inser värdet av att därvid använda termer och begrepp och använder och behärskar bland annat ord för olika genrer och berättartekniker samt vanliga grammatiska termer.

Eleven använder skrivandet för att ge uttryck för tankar, åsikter och känslor och som ett redskap för kommunikation.

Eleven kan använda sig av flera olika källor för att skaffa sig kunskap och har utvecklat sin förmåga att sammanställa sina resultat så att kunskapen blir tillgänglig för andra.

Eleven kan göra jämförelser och finna beröringspunkter mellan olika texter och har viss förmåga att tolka och kritiskt granska budskap i olika medier.

Eleven uppmärksammar och har viss insikt i hur människors sätt att uttrycka sig i tal och skrift varierar över tid och med bland annat geografisk hemort, kön samt social och kulturell tillhörighet.

---

## **Svenska som andraspråk**

### **Allmänna råd för bedömningens inriktning**

Bedömningen i svenska som andraspråk gäller elevens förmåga att använda svenska språket för olika syften i enlighet med sina egna behov och omgivningens krav. Detta visar sig i elevens förmåga att

tillgodogöra sig undervisningen i andra ämnen

nyanserat och preciserat *uttrycka* egna åsikter, känslor, kunskaper och idéer med olika språkliga medel och med den variation som varje situation kräver

på egen hand och i samspel med andra människor *vidga sin erfarenhet* genom läsning både av skönlitteratur och andra texter samt upplevelser genom andra media

medvetet *reflektera* över erfarenheter och uttrycksmedel.

Elevens medvetenhet om språkets betydelse som redskap för inlärnin, elevens skicklighet i att hantera språket i olika situationer samt elevens ökande formella säkerhet ger en inriktning för lärarens bedömning.

Vid bedömningen skall också beaktas elevens medvetenhet om hur olika kulturella normer och värderingar tar sig språkliga uttryck och hur eleven kan använda detta för att anpassa sitt språk efter det svenska sättet att uttrycka sig.

En viktig aspekt i bedömningen är elevens insikt om hur språkinlärnin och språkutveckling sker och förmåga att använda detta i arbetet med den egna språkutvecklingen och utvärderingen av den.

### **Betygskriterier**

#### **Väl godkänd**

Eleven visar sin språkliga förmåga genom att i tal och skrift uttrycka sig tydligt och med relativ säkerhet i många olika sammanhang.

Eleven reflekterar över vad som påverkar den egna språkinläringen och kan, självständigt och i samarbete med andra, analysera, bearbeta och vidareutveckla sitt språk.

Eleven uttrycker på ett nyanserat sätt åsikter och känslor och kan i diskussioner och grupparbeten både argumentera för den egna åsikten och lyssna på andra.

Eleven anpassar vid redovisning av ett arbete sitt språk efter mottagare och situation.

Eleven uppmärksammar och har viss insikt i hur människors sätt att uttrycka sig i tal och skrift varierar i olika kulturer, över tid och med hänsyn tagen till geografisk hemort, kön samt social och kulturell tillhörighet. Eleven kan själv använda språket i överensstämmelse med de uttalade regler och normer som styr arbetet och umgänget i skolan.

Eleven har en viss bredd i sin läsning både ifråga om skönlitteratur och saklitteratur och kan på olika sätt uppleva, tolka och värdera det lästa.

Eleven kan i samtal med andra uttrycka tankar och upplevelser som litteraturen ger. Eleven kan också göra språkliga iakttagelser utifrån skönlitterära texter och använda dessa för utveckling av sitt eget språk.

Eleven kan använda språket för att i skrift uttrycka ett krävande innehåll och mer komplicerade tankegångar och bli förstådd även om språket inte är helt korrekt.

Eleven skriver i stort korrekt enligt skriftspråkets normer när eleven själv väljer innehållsmässig och språklig svårighetsgrad.

---

## | Teckenspråk

### Allmänna råd för bedömningens inriktning

Bedömningen av elevens kunskaper i teckenspråk gäller den grad av språkfärdighet och det mått av kunskaper som eleven uppvisar.

När det gäller elevens förmåga att *uttrycka sig på teckenspråk* avgörs betygsnivån i första hand av hur ledigt, varierat och säkert eleven kan använda språket.

Vad beträffar elevens förmåga att *förstå* talat och skrivet språk beaktas särskilt hur väl eleven kan tillgodogöra sig stoff av olika språklig och innehållslig svårighetsgrad.

Aspekter som tillkommer vid *avläsning* är i vilken utsträckning eleven kan följa med i teckenspråk i ett naturligt tempo. Vikt läggs också vid elevens förmåga att förstå och tillgodogöra sig olika typer av teckenspråkstexter.

Kunskaper om och förståelse av dövas livsvillkor och kultur samt medvetenhet om skillnader och likheter i förhållande till hörandes skall också vägas in i bedömningen.

Andra aspekter att ta hänsyn till är medvetenhet om hur språkinläring sker samt ansvar och självständighet när det gäller att planera, genomföra och utvärdera det egna språkliga arbetet.

Ett aktivt förhållningssätt till teckenspråket som tar sig uttryck i villighet att använda språket och i förmåga att reda sig även i oförutsedda situationer bör också beaktas vid bedömningen.

## **Betygskriterier**

### **Väl godkänd**

Eleven förstår huvudinnehållet i vårdat och tydligt teckenspråk som talas i måttligt tempo samt förstår meddelanden och information i vardagliga sammanhang.

Eleven förstår huvudinnehållet i videogram och TV-program på teckenspråk som rör för eleven bekanta ämnen och förhållanden.

Eleven deltar i samtal om vardagliga ämnen. I detta ingår bland annat att eleven ställer frågor, uppfattar vad som sägs och använder lämpliga fraser för att uttrycka önskemål och känslor.

Eleven berättar om eller beskriver muntligt något hon/han hört, läst eller upplevt. Utförandet skall vara så gott att eleven gör sig förstådd och språket så korrekt i fråga om ordval och grammatik att förståelsen inte hindras.

Eleven planerar och genomför självständigt olika språkliga uppgifter, såväl självvalda som förelagda, och visar förmåga att utvärdera sin språkinläring och sitt arbetssätt.

## **| Teknik**

### **Allmänna råd för bedömningens inriktning**

Bedömningen av elevens kunskaper i teknik gäller å ena sidan elevens tekniska kunnande och å den andra kunskaper om samband mellan teknik och människa, samhälle och natur.

#### *Det tekniska kunnandet*

Bedömningen gäller elevens förmåga att handskas med och förstå teknik från skilda verksamhetsområden inom hem, fritid och arbetsliv. En viktig aspekt av detta är förståelsen för hur teknik fungerar i förhållande till olika mänskliga behov.

Förtrogenhet med den tekniska kunskapstraditionen, det vill säga hur teknik utvecklas och har utvecklats inom några olika områden, är också en grund för bedömningen. Ytterligare en bedömningsgrund är förmågan att praktiskt lösa problem, antingen genom att undersöka en given teknik eller genom att tänka ut, genomföra och utpröva en konstruktion. Härvid skall konstruktionens funktionella och estetiska egenskaper bedömas.

Elevens förmåga att välja och använda relevanta redskap och material, den manuella skickligheten liksom uthållighet gentemot uppgiften beaktas.

I den tekniska kompetensen ingår också förmågan att förstå hur en teknisk konstruktion är uppbyggd och fungerar. Här avser

bedömningen elevens förmåga att se samband och processer i en teknisk konstruktion eller i ett tekniskt system samt att förklara detta i ord och bild med hjälp av relevanta begrepp, principer och förklaringsbilder.

#### *Teknik, människa, samhälle och natur*

Bedömningen av elevens kunskaper gäller förståelsen för det ömsesidiga förhållandet mellan teknik och människors livsvillkor. Till denna hör en förståelse för relationen mellan teknik och mänskliga behov, för drivkrafter bakom teknisk utveckling samt för konsekvenser och effekter av teknikutvecklingen. Även en förståelse för det historiska perspektivet är viktigt - både hur samhällsutvecklingen påverkat teknikutvecklingen och hur mänskliga tekniska landvinningar påverkat samhällsutvecklingen.

Elevens förmåga att analysera och värdera relationer mellan teknisk utveckling och människa, samhälle och natur skall också vägas in vid bedömningen.

### **Betygskriterier**

#### **Väl godkänd**

Eleven undersöker praktiskt teknik av något slag, förklarar gjorda materialval samt väljer relevanta redskap och hjälpmedel och använder dessa på ett säkert och ändamålsenligt sätt.

Eleven genomför en egen konstruktionsuppgift, beskriver med relevanta begrepp och termer konstruktionen, motiverar gjorda material- och redskapsval, beskriver de ingående komponenterna och deras uppgift samt hur de tekniskt är relaterade till varandra.

Eleven undersöker hur tekniska lösningar fungerar i förhållande till olika mänskliga behov samt jämför med tidigare teknik inom området.

Eleven beskriver hur något eller några tekniska system utvecklats genom att redovisa förändringar i konstruktion och grundläggande principer samt förändringarnas betydelse när det gäller funktioner, egenskaper och användningsmöjligheter.

Eleven ger exempel på samband mellan teknik, natur, samhälle och individ. Eleven skall utifrån sådana exempel självständigt kunna analysera hur olika faktorer påverkat varandra, också över en längre tidsperiod, samt kunna göra värderingar ur till exempel etiska, sociala och globala perspektiv.

---

Dessa föreskrifter träder i kraft två veckor efter den dag då föreskrifterna enligt uppgift på dem utkom från trycket i SKOLFS.

ULF P. LUNDGREN

Jan-Erik Östmar